

INHOUDSTAFEL

WOORD VOORAF	5
INHOUDSTAFEL	7
LIJST VAN AFKORTINGEN	19
DEEL I. BELGISCH RECHT	
1. Internationale betrekkingen	
1. Gecoördineerde Grondwet van 17 februari 1994	23
2. Bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen (B.W.H.I.)	24
3. Bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen (B.W.Bru.)	28
4. Wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap (W.D. Gem)	28
5. Bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof	29
6. Wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973	29
7. Gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen	29
8. Gedragscode inzake de organisatie van Belgische zendingen in het buitenland (Federale Gedragscode)	29
9. Gedragscode voor het sluiten van verdragen die betrekking hebben op aangelegenheden waarvoor de Vlaamse Raad bevoegd is (Vlaamse Gedragscode)	30
10. Samenwerkingsakkoord op 8 maart 1994 gesloten tussen de Federale Overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen	35
11. Samenwerkingsakkoord op 8 maart 1994 gesloten tussen de Federale Overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen	38
12. Kaderakkoord van 30 juni 1994 tot samenwerking tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten over de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België bij de Internationale Organisaties waarvan de werkzaamheden betrekking hebben op gemengde bevoegdheden	39
13. Akkoord van 1 juli 1994 tot samenwerking tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen, de Gewesten en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie over de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België bij de internationale organisaties waarvan de werkzaamheden betrekking hebben op gemengde bevoegdheden	41
14. Samenwerkingsakkoord van 11 juli 1994 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten over de rechtsgedingvoering voor een internationaal of supranationaal rechtcollege in een gemengd geschil	42
15. Samenwerkingsakkoord van 18 mei 1995 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende het statuut van de vertegenwoordigers van de Gemeenschappen en de Gewesten in de diplomatieke en consulaire posten	43
16. Samenwerkingsakkoord van 18 mei 1995 tussen de Federale Staat en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende het statuut van de vertegenwoordigers van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in de diplomatieke en consulaire posten	49

17. Wet van 25 mei 1999 betreffende de Belgische internationale samenwerking	50
– K.B. van 2 april 2003 tot vastlegging van de internationale partnerorganisaties van de multilaterale samenwerking	53
18. K.B. van 8 maart 2002 houdende oprichting van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking	53
2. Bekendmaking van verdragen	
1. Wet van 31 mei 1961 betreffende het gebruik der talen in wetgevingszaken, het opmaken, bekendmaken en inwerkingtreden van wetten en verordeningen	54
3. Nationaliteit	
1. Wetboek van 28 juni 1984 van de Belgische nationaliteit	54
4. Strafrecht – Uitlevering	
1. Strafwetboek, Wetboek van Strafvordering en Gerechtelijk Wetboek	56
2. Wet van 1 oktober 1833 op de uitleveringen	65
3. Militair Strafwetboek	65
4. Uitleveringswet van 15 maart 1874	66
5. Wet van 20 juli 1976 houdende goedkeuring van het Verdrag tot bestrijding van wederrechtelijke gedragingen gericht tegen de veiligheid van de burgerluchtvaart, opgemaakt te Montreal op 23 september 1971, en houdende wijziging van de wet van 27 juni 1937 houdende herziening van de wet van 16 november 1919 betreffende de regeling der luchtvaart	68
6. Wet van 2 september 1985 houdende goedkeuring van het Europees Verdrag tot bestrijding van terrorisme, opgemaakt te Straatsburg op 27 januari 1977 en van de Overeenkomst betreffende de toepassing van het Europees Verdrag tot bestrijding van het terrorisme tussen de Lid-Staten van de Europese Gemeenschappen, opgemaakt te Dublin op 4 december 1979	68
7. Wet van 22 maart 1996 betreffende de erkenning van en de samenwerking met het Internationaal Tribunaal voor voormalig Joegoslavië en het Internationaal Tribunaal voor Rwanda	68
8. K.B. van 2 mei 2002 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen het terrorisme	70
9. Wet van 5 augustus 2003 betreffende ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht	71
10. Wet van 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel	71
5. Zeerecht en rechtspositie van schepen	
1. Wet van 19 augustus 1891 betreffende de zeevisserij in de territoriale zee	80
2. Wet van 28 november 1928 ten doel hebbende het invoeren in de Belgische wetgeving van beschikkingen gelijklopend met deze van het Internationaal Verdrag tot het vaststellen van enige eenvormige regelen betreffende de immuniteiten van staatsschepen	82
3. Wet van 12 april 1957 waarbij de Koning wordt gemachtigd maatregelen voor te schrijven ter bescherming van de biologische hulpbronnen van de zee	83
4. Wet van 27 maart 1969 betreffende de reglementering van het zee- en luchtvervoer	84
5. Wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en de exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat	85
6. Wet van 5 juni 1972 op de veiligheid der schepen	86

7. Wet van 10 oktober 1978 houdende vaststelling van een Belgische visserijzone	89
8. Wet van 6 oktober 1987 tot bepaling van de breedte van de territoriale zee van België	91
9. Wet van 21 december 1990 betreffende de registratie van zeeschepen.	91
10. Wet van 6 april 1995 betreffende de voorkoming van de verontreiniging van de zee door schepen.	91
11. Wet van 20 januari 1999 ter bescherming van het mariene milieu in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België.	94
12. Wet van 22 april 1999 betreffende de exclusieve economische zone van België in de Noordzee	97
6. Luchtrecht	
1. Wet van 27 juni 1937 houdende herziening van de wet van 16 november 1919, betreffende de regeling der Luchtvaart.	100
7. Diplomatieke en consulaire ambtenaren	
1. Wet van 31 december 1851 met betrekking tot de consulaten en de consulaire rechtsmacht.	101
2. Wet van 10 juli 1931 betreffende de bevoegdheid der diplomatieke en consulaire agenten in notariële zaken.	102
3. Wet van 12 juli 1931 betrekking hebbende op zekere akten van de burgerlijke stand alsmede op de bevoegdheid der diplomatieke en consulaire ambtenaren inzake burgerlijke stand	103
4. Wet van 26 juni 2002 inzake consulaire bevolkingsregisters en identiteitskaarten	105
8. Internationale geschillen	
1. Wet van 14 april 1965 betreffende de internationale akkoorden die voorzien in een vreedzame beslechting van internationale geschillen	106
9. Uitvoering besluiten VN-Veiligheidsraad	
1. Wet van 11 mei 1995 inzake de tenuitvoerlegging van de besluiten van de Veiligheidsraad van de Organisatie van de Verenigde Naties	106
10. Mensenrechten	
1. Wet van 7 februari 1994 om het beleid van ontwikkelingssamenwerking te toetsen aan de eerbied voor de rechten van de mens	106
2. Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 15 juli 1997 houdende instelling van het kindeffectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind.	107
3. Wet van 4 september 2002 tot instelling van een jaarlijkse rapportage over de toepassing van het Verdrag inzake de rechten van het kind.	108
11. Vluchtelingen	
1. Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen	108
12. Voorrechten en immuniteiten	
1. Wet van 17 februari 2000 met betrekking tot de retroactieve toepassing van de vrijstellingen die zijn bepaald in de zetelakkoorden met de internationale intergouvernementele organisaties inzake inkomstenbelastingen en met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen	113

DEEL II. INTERNATIONAAL RECHT

1. Algemeen – Rechten en verplichtingen van Staten

1. Handvest der Verenigde Naties en Statuut van het Internationaal Gerechtshof, ondertekend te San Francisco op 26 juni 1945	117
2. Draft declaration on rights and duties of States, aangenomen door de International Law Commission op 31 mei 1949	134
3. Uniting for Peace, resolutie 377 A(V) van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 3 november 1950	135
4. Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples, resolutie 1514 (XV) van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 14 december 1960	137
5. Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Co-operation among States in accordance with the Charter of the United Nations, bijlage bij resolutie 2625 (XXV) van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 24 oktober 1970	138
6. Definition of Aggression, bijlage bij resolutie 3314 (XXIX) van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 14 december 1974	142
7. Declaration on the Inadmissibility of Intervention and Interference in the Internal Affairs of States, bijlage bij resolutie 36 (103) van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 9 december 1981	143
8. EG-richtsnoeren voor erkenning van nieuwe Staten in Oost-Europa en de Sovjet-Unie en gemeenschappelijke verklaring over Joegoslavië	145
9. Besluit 95/553/EG van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, van 19 december 1995 betreffende bescherming van de burgers van de Europese Unie door de diplomatieke en consulaire vertegenwoordigingen	146
10. Millenium Verklaring, aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 8 september 2000	147

2. Niet-staatelijke entiteiten

1. Europese Overeenkomst inzake de erkenning van de rechtspersoonlijkheid van internationale niet-gouvernementele organisaties, opgemaakt te Straatsburg op 24 april 1986	152
---	-----

3. Verdragsrecht

1. Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht en Bijlage, opgemaakt te Wenen op 23 mei 1969 ..	153
2. Verdrag van Wenen inzake Statenvolging met betrekking tot verdragen, opgemaakt te Wenen op 23 augustus 1978	167
3. Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht tussen Staten en internationale organisaties of tussen internationale organisaties en Bijlage, opgemaakt te Wenen op 21 maart 1986	177
4. Declaration on the prohibition of military, political or economic coercion in the conclusion of treaties, aangenomen door de UN Conference on the Law of Treaties op 23 mei 1969	195

4. Nationaliteit

1. Verdrag nopens zekere vragen betreffende de wetsconflicten inzake nationaliteit, gedaan te 's-Gravenhage op 12 april 1930	195
2. Verdrag betreffende de status van staatlozen, gedaan te New York op 28 september 1954	197
3. Europees verdrag inzake nationaliteit, gedaan te Straatsburg op 6 november 1997	203

5. Strafrecht – Uitlevering

1. Principles of International Law Recognized in the Charter of the Nürnberg Tribunal and in the Judgment of the Tribunal, aangenomen door de International Law Commission op 29 juli 1950.	208
2. Europees Verdrag betreffende uitlevering, gedaan te Parijs op 13 december 1957 en Eerste en Tweede Aanvullend Protocol	209
3. Verdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken tussen het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden, ondertekend te Brussel op 27 juni 1962, als gewijzigd bij het Protocol, ondertekend te Brussel op 11 mei 1974	218
4. Verdrag tot bestrijding van wederrechtelijke gedragingen gericht tegen de veiligheid van de burgerluchtvaart, opgemaakt te Montreal op 23 september 1971	225
5. Verdrag inzake de voorkoming en bestraffing van misdrijven tegen internationaal beschermde personen, met inbegrip van diplomaten, opgemaakt te New York op 14 december 1973	228
6. Europees Verdrag betreffende de niet-toepasselijkheid van verjaring terzake van misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven, gedaan te Straatsburg op 25 januari 1974	231
7. Europees Verdrag tot bestrijding van terrorisme, gedaan te Straatsburg op 27 januari 1977	232
– Protocol amending the European Convention on the Suppression of Terrorism, gedaan te Straatsburg op 15 mei 2003.	235
8. Internationaal Verdrag tegen het nemen van gijzelaars, opgemaakt te New York op 17 december 1979.	239
9. Overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985, ondertekend te Schengen op 19 juni 1990	242
10. Statuut van het Internationaal Tribunaal voor voormalig Joegoslavië, gehecht aan resolutie 827 van de Veiligheidsraad van 25 mei 1993, en van het Tribunaal voor Rwanda, gehecht aan resolutie 955 van de Veiligheidsraad van 8 november 1994.	243
11. Verdrag inzake de veiligheid van VN-personeel en geassocieerd personeel, opgemaakt te New York op 9 december 1994.	257
12. Verdrag inzake de bestrijding van terroristische bomaanslagen, gedaan te New York op 15 december 1997.	262
13. Verdrag inzake de bestrijding van corruptie van buitenlandse ambtenaren en internationale zakelijke transacties, opgemaakt te Parijs op 17 december 1997.	267
14. Statuut van Rome inzake het Internationale Strafgerechtshof, gedaan te Rome op 17 juli 1998.	270
15. Verdrag inzake de strafrechtelijke bestrijding van corruptie, gedaan te Straatsburg op 27 januari 1999.	307
16. Internationaal Verdrag ter bestrijding van de financiering van terrorisme, met Bijlage, opgemaakt te New York op 9 december 1999	315
17. Verdrag van de Verenigde Naties tegen transnationale georganiseerde misdaad, gedaan te New York op 15 november 2000.	321
– Aanvullend Protocol tegen de smokkel van migranten over land, over de zee en in de lucht, bij het Verdrag van de Verenigde Naties tegen transnationale georganiseerde misdaad, gedaan te New York op 15 november 2000	338
– Aanvullend Protocol inzake de preventie, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwenhandel en kinderhandel, bij het Verdrag van de Verenigde Naties tegen transnationale georganiseerde misdaad, gedaan te New York op 15 november 2000.	344
18. Resolutie 1373 van de Veiligheidsraad van 28 september 2001.	349

19. Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten	350
20. Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 inzake terrorismebestrijding.	360
21. Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie, gedaan te New York op 31 oktober 2003	364
6. Zeerecht en recht inzake internationale waterlopen	
1. Slotakte van het Congres van Wenen van 9 juni 1815	385
2. Akte van Mannheim van 17 oktober 1868	386
3. Artikel 100 van de Akte betreffende de toetreding tot de Europese Gemeenschappen van Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk en art. 17 van Verordening (EG) nr. 2371/2002 van de Raad van 20 december 2002 inzake de instandhouding en de duurzame exploitatie van de visbestanden in het kader van het gemeenschappelijk visserijbeleid	388
4. Resolutie van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 3 november 1976 inzake het instellen in de Gemeenschap van een visserijzone van 200 mijl	389
5. Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee, opgemaakt te Montego Bay op 10 december 1982	389
– Overeenkomst betreffende de uitvoering van deel XI van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee, gedaan te New York op 28 juli 1994	443
6. Verdrag inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren, en de bijlagen I, II, III en IV, opgemaakt te Helsinki op 17 maart 1992	445
7. Verdrag inzake het recht betreffende het gebruik van internationale waterlopen anders dan voor scheepvaart, met Bijlage, opgemaakt te New York op 21 mei 1997	452
7. Lucht- en ruimterecht	
1. Overeenkomst betreffende de internationale burgerlijke luchtvaart, ondertekend te Chicago op 7 december 1944	459
2. Verdrag inzake de beginselen waaraan de activiteiten van Staten zijn onderworpen bij het onderzoek en gebruik van de kosmische ruimte, met inbegrip van de maan en andere hemellichamen, opgemaakt te Londen, Moskou en Washington op 27 januari 1967.	460
3. Overeenkomst inzake de redding van ruimtevaarders, de terugkeer van ruimtevaarders en de teruggave van de in de kosmische ruimte gebrachte voorwerpen, gedaan te Londen, Moskou en Washington op 22 april 1968	463
4. Overeenkomst betreffende de internationale aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door ruimtevoorwerpen, gedaan op 29 maart 1972.	465
5. Overeenkomst betreffende de inschrijving van voorwerpen die in de kosmische ruimte worden gelanceerd, aangenomen te New York op 12 november 1974.	468
6. Overeenkomst ter regeling van de activiteiten van Staten op de maan en andere hemellichamen, opgemaakt te New York op 5 december 1979	470
8. Antarctica	
1. Zuidpoolverdrag, opgemaakt te Washington op 1 december 1959	475

9. Voorrechten en immuniteiten

1. Verdrag tot het vaststellen van eenige eenvormige regelen betreffende de immuniteiten van Staatsschepen, opgemaakt te Brussel op 10 april 1926 478
 - Additioneel Protocol behorende bij het Internationaal Verdrag tot het vaststellen van eenige eenvormige regelen betreffende de immuniteit van Staatsschepen, opgemaakt te Brussel op 24 mei 1934 480
2. Verdrag nopens de voorrechten en immuniteiten van de Verenigde Naties, aangenomen te Londen op 13 februari 1946. 480
3. Verdrag nopens de rechtspositie van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie, van de nationale vertegenwoordigers bij haar organen en van haar internationale staf, gedaan te Ottawa op 20 september 1951 484
4. Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer en facultatief protocol betreffende de verplichte regeling van geschillen, opgemaakt te Wenen op 18 april 1961 488
5. Verdrag van Wenen inzake consulaire verkeer en facultatief protocol betreffende de verplichte regeling van geschillen, opgemaakt te Wenen op 24 april 1963 495
6. Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen, Brussel, 8 april 1965 509
7. Europese overeenkomst inzake de immuniteit van Staten, bijlage en Protocol, opgemaakt te Bazel op 16 mei 1972 512
8. Draft Articles on Jurisdictional Immunities of States and their Property, aangenomen door de International Law Commission op 4 juli 1991 520
9. Europese Overeenkomst betreffende personen die deelnemen aan procedures voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, gedaan te Straatsburg op 5 maart 1996 524

10. Staatsaansprakelijkheid

1. Draft Articles on State Responsibility, aangenomen door de International Law Commission op 31 mei en 3 augustus 2001 527

11. Regeling internationale geschillen

1. Herzene algemene akte voor de vreedzame regeling der internationale geschillen, goedgekeurd op 28 april 1949 te New York 532
2. Europees Verdrag van 29 april 1957 nopens de vreedzame regeling van geschillen 537
3. Verdrag inzake de beslechting van geschillen met betrekking tot investeringen tussen Staten en onderdanen van andere Staten, opgemaakt te Washington op 18 maart 1965 541
4. Manila Declaration on the Peaceful Settlement of International Disputes, bijlage bij resolutie 37 (10) van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 15 november 1982 550
5. Memorandum van Overeenstemming inzake de regels en procedures betreffende de beslechting van geschillen (Bijlage 2 bij de Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie) 553

12. Humanitair recht en wapenbeheersingsrecht

1. Verdragen van Genève («Rode Kruis»-verdragen) van 12 augustus 1949 565
 - Aanvullend Protocol van 8 juni 1977 bij de conventies van Genève van 12 augustus 1949 inzake de bescherming van de slachtoffers van internationale gewapende conflicten (Protocol I) 573
 - Aanvullend Protocol van 8 juni 1977 bij de conventies van Genève van 12 augustus 1949 inzake de bescherming van de slachtoffers van niet-internationale gewapende conflicten (Protocol II) 586

2.	Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens, opgemaakt te Londen, Moskou en Washington op 1 juli 1968.	588
3.	Verdrag tot verbod van de ontwikkeling, de productie en de aanleg van voorraden van bacteriologische (biologische) en toxinewapens en inzake de vernietiging van deze wapens, opgemaakt te Londen, Moskou en Washington op 10 april 1972.	591
4.	Verdrag tot verbod van de ontwikkeling, de productie, de aanleg van voorraden en het gebruik van chemische wapens en inzake de vernietiging van deze wapens	593
5.	Verdrag inzake het verbod op het gebruik, de opslag, de productie en de overdracht van antipersoonsmijnen en inzake de vernietiging ervan, gedaan te Oslo op 18 september 1997.	605
6.	Verdrag inzake een alomvattend verbod op kernproeven en protocol, ondertekend te New York op 24 september 1996.	612
13.	Cultuur	
1.	Overeenkomst inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld, gedaan te Parijs op 23 november 1972.	618
2.	Verdrag met betrekking tot de maatregelen die moeten worden genomen om de ongeoorloofde invoer, uitvoer en overdracht van eigendom van cultuurgoederen te voorkomen, aangenomen te Parijs op 14 november 1970.	625
14.	Mensenrechten – Mondiaal	
1.	Slavernijverdragen 1926 – 1953 – 1956.	629
–	Internationale Overeenkomst betreffende de slavernij en de dwangarbeid, gedaan op 25 september 1926 te Genève, als gewijzigd bij het Protocol tot wijziging van het op 25 september 1926 te Genève ondertekende Verdrag inzake de slavernij, gedaan op 7 december 1953 te New York	629
–	Aanvullend Verdrag inzake de afschaffing van de slavernij, de slavenhandel en met slavernij gelijk te stellen instellingen en praktijken, ondertekend te Genève op 7 september 1956	630
2.	Verdrag inzake de voorkoming en bestraffing van genocide, opgemaakt te Parijs op 9 december 1948	633
3.	Universele verklaring van de rechten van de mens, aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 10 december 1948.	634
4.	Internationaal verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, opgemaakt te New York op 7 maart 1966.	637
5.	Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en facultatief protocol, opgemaakt te New York op 19 december 1966 (BUPO-Verdrag)	643
–	Tweede Facultatief Protocol bij het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, opgemaakt te New York op 15 december 1989	654
6.	Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, opgemaakt te New York op 19 december 1966.	655
7.	Resolutie 1235 (XLII) van de Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties van 6 juni 1967	660
8.	Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgemaakt te New York op 18 december 1979	660
–	Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgemaakt te New York op 6 oktober 1999	666
9.	Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of vernederende behandeling, opgemaakt te New York op 10 december 1984	669
–	Optional Protocol to the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, opgemaakt te New York op 18 december 2002	675

10. Verdrag inzake de rechten van het kind, opgemaakt te New York op 20 november 1989	680
– Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de rechten van het kind inzake de betrokkenheid van kinderen bij gewapende conflicten, opgemaakt te New York op 25 mei 2000	690
– Facultatief Protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie bij het Verdrag inzake de rechten van het kind, opgemaakt te New York op 25 mei 2000	693
11. Internationale Conventie ter bescherming van de rechten van alle arbeidsimmigranten, aangenomen op 18 december 1990	697
12. Declaration on the Rights of Persons belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities, resolutie 47 (135) van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 18 december 1992	714
13. Overeenkomst nr. 182 van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende het verbod van de ergste vormen van kinderarbeid en de onmiddellijke actie met het oog op de afschaffing ervan, gedaan te Genève op 17 juni 1999	715
14. Herzien procedure “1503” voor de behandeling van mededelingen inzake schendingen van mensenrechten en fundamentele vrijheden. Resolutie 2000/3 van de Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties van 16 juni 2000	717
15. Mensenrechten – Regionaal	
1. Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, opgemaakt te Rome op 4 november 1950	718
– Eerste Protocol bij het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Parijs op 20 maart 1952	726
– Vierde Protocol bij het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Straatsburg op 16 september 1963	726
– Zesde Protocol bij het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Straatsburg op 28 april 1983	727
– Zevende Protocol bij het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden ondertekend te Straatsburg op 22 november 1984	728
– Twaalfde Protocol bij het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, opgemaakt te Rome op 4 november 2000	730
– Dertiende Protocol bij het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens van de Fundamentele Vrijheden, inzake de afschaffing van de doodstraf onder alle omstandigheden, opgemaakt te Vilnius, op 3 mei 2002	731
2. Herzien Europees Sociaal Handvest, aangenomen te Straatsburg op 3 mei 1996	732
– Aanvullend protocol bij het Europees Sociaal Handvest tot invoering van een systeem voor collectieve klachten, gedaan te Straatsburg, op 9 november 1995 (protocol nr. 3)	746
3. Europees Verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing, opgemaakt te Straatsburg op 26 november 1987	748
– Protocol nr. 1 bij het Europees Verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing, opgemaakt te Straatsburg op 4 november 1993	750
– Protocol nr. 2 bij het Europees Verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing, opgemaakt te Straatsburg op 4 november 1993	751
4. Document of the Copenhagen Meeting of the Conference on the human dimension of the CSCE, Kopenhagen, 23 juni 1990	752
5. Kaderverdrag inzake de bescherming van nationale minderheden, opgemaakt te Straatsburg op 1 februari 1995	753
16. Vluchtelingen	
1. Verdrag van Genève van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen en aanvullend protocol betreffende de status van vluchtelingen, opgemaakt te New York op 31 januari 1967	757
– Protocol betreffende de status van vluchtelingen, opgemaakt te New York op 31 januari 1967	765

2.	Gemeenschappelijk standpunt 96/196/JBZ van de Raad van 4 maart 1996 op grond van artikel K.3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie inzake de geharmoniseerde toepassing van de definitie van de term «vluchteling» in artikel 1 van het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen	767
3.	Verordening (EG) nr. 343/2003 van de Raad van 18 februari 2003 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat door een onderdaan van een derde land bij een van de lidstaten wordt ingediend	772
17. Economisch recht		
1.	Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel (GATT), ondertekend te Genève op 30 oktober 1947.	780
2.	Declaration on Permanent Sovereignty over Natural Resources, resolutie 1803 (XVII) van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 14 december 1962.	790
3.	Handvest van Economische Rechten en Plichten van Staten, resolutie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 12 december 1974.	791
4.	Algemene Overeenkomst betreffende de handel in diensten (GATS), gedaan te Marrakesh op 15 april 1994.	793
5.	BLEU-Modelovereenkomst investeringen	804
	– Tabel van BLEU-investeringsovereenkomsten	809
18. Milieurecht		
1.	Declaration of the United Nations Conference on the Human Environment, gedaan te Stockholm, 16 juni 1972.	813
2.	Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering, gedaan te New York op 9 mei 1992.	815
3.	Verdrag inzake biologische diversiteit, gedaan te Rio de Janeiro op 5 juni 1992	826
4.	Rio Declaration on Environment and Development, gedaan door de UN Conference on Environment and Development te Rio de Janeiro, 16 juni 1992.	838
5.	Protocol van Kyoto bij het raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering, gedaan te Kyoto op 11 december 1997	840
6.	Protocol van Cartagena inzake bioveiligheid bij het Verdrag inzake biologische diversiteit, opgemaakt te Montreal op 29 januari 2000	841
19. Internationale organisaties – Mondiaal		
1.	Internationale Arbeidsorganisatie, opgericht door het Vredesverdrag van Versailles van 28 juni 1919	861
	– Verklaring betreffende de doeleinden van de Internationale Arbeidsorganisatie.	868
	– Verklaring van de IAO inzake de fundamentele principes en rechten op het werk.	869
2.	Statuten van het Internationaal Muntfonds, ondertekend te Bretton Woods op 22 juli 1944	872
3.	Statuut van de Wereldgezondheidsorganisatie, ondertekend te New York op 22 juli 1946	876
4.	Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie, gedaan te Marrakesh op 15 april 1994.	880
20. Internationale organisaties – Regionaal		
1.	Overeenkomst tot oprichting van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, ondertekend te Brussel op 25 juli 1921.	886

2. Verdrag tot oprichting van de West-Europese Unie, ondertekend te Brussel op 17 maart 1948, zoals gewijzigd bij de protocollen, ondertekend te Parijs op 23 oktober 1954	889
3. Noord-Atlantisch Verdrag, ondertekend te Washington D.C. op 4 april 1949	891
4. Verdrag tot oprichting van de Raad van Europa, ondertekend te Londen op 5 mei 1949	893
5. Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie, ondertekend te 's-Gravenhage op 3 februari 1958.	898
6. Verdrag nopens de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, ondertekend te Parijs op 14 december 1960	907
7. Slotakte van Helsinki, ondertekend op 1 augustus 1975.	910
8. Handvest van Parijs voor een nieuw Europa, ondertekend op de CVSE-Top te Parijs van 19-21 november 1990 en aanvullend document met betrekking tot sommige bepalingen vervat in het Handvest.	917
9. CVSE Helsinki Document 1992, «The Challenges of Change», opgemaakt te Helsinki op 10 juli 1992.	926
10. CVSE Boedapest Document 1994, «Towards a Genuine Partnership in a New Era», opgemaakt te Boedapest op 6 december 1994	940
CHRONOLOGISCH REGISTER	943
TREFWOORDENREGISTER	955